

Τα *Δύο κομμάτια* για κιθάρα και πιάνο, γράφτηκαν στο πλαίσιο του Εργαστηρίου Κιθάρας. Η εξωστρέφεια και τα στοιχεία αυτοσχεδιασμού και ρητορικότητας της κιθάρας έρχονται σε πλήρη αντίθεση με την αυστηρά διατυπωμένη μουσική "θέση" του πιάνου, η διστακτικότητα του οποίου περιορίζει την *affettuoso* διάθεση της κιθάρας, ολοκληρώνοντας έτσι το "Πρελούδιο". Η αρκετά ανάλαφρη στην αρχή της "Τύψης" δίνει χώρο στα δύο όργανα να συνομιλήσουν, όμως ο τίτλος αναφέρεται στο σολιστικό μέρος της κιθάρας που έρχεται λίγο πριν την ολοκλήρωση του έργου, με τον υπότιτλο "quasi una cadenza". Το μέρος αυτό έχει έντονα απολογητικό χαρακτήρα ενώ το δεξιοτεχνικό στοιχείο είναι περιορισμένο. Τα θαύσματα της αρχής του μέρους που επανέρχονται οδηγούν στην ολοκλήρωση του έργου.

Al Di Meola (γεν. 1954), *Mediterranean Sundance*
για δύο κιθάρες

Δημήτρης Σταυράκης και Ευριπίδης Κακαμούκας-Στεφάνου:
διασκευή, οδηγός παρτιτούρας και κιθάρες

Ένα από τα τρία καθαρά ακουστικά έργα στον δίσκο *Elegant Gipsy* του Di Meola. Κυκλοφόρησε το 1977 και πρόκειται για μία συνύπαρξη ήχων του φλαμένγκο και του Jazz fusion. Οι δύο κιθαρίστες, ο Paco de Lucia στην φλαμένγκο κιθάρα και ο Al di Meola στην ακουστική, φροντίζουν μέσα στο έργο να ξεδιπλώνουν κάθε φορά το δεξιοτεχνικό τους παίξιμο αλλά και τον κόσμο από τον οποίο ο καθένας προέρχεται. Λόγω του αυτοσχεδιασμού, η δομή και η διάρκεια του έργου δεν είναι σταθερή και οι εκτελέσεις ποικίλουν. Συνεπώς, το εδώ τελικό αποτέλεσμα αποτελεί ένα μικρό *roturri* μέσα από την προσωπική μας έρευνα αλλά και την σχέση μας με τον αυτοσχεδιασμό, ενώ η παρτιτούρα προκύπτει ως ένας «οδηγός» εκτέλεσης.

Joaquin Rodrigo (1901-1999)
Fantasia para un gentilhomme, για κιθάρα και ορχήστρα, πάνω σε θέματα του
Gaspar Sanz – μεταγραφή για κιθάρα και πιάνο

Villano y Ricercar
Españoleta
Canario

Γιώργος Πυροβολάκης (κιθάρα) και Αθανάσιος Παπαδημητρίου (πιάνο)

Από τα πιο γνωστά έργα του Joaquín Rodrigo καθώς, επίσης, ένα από τα σημαντικότερα κοντσέρτα για κιθάρα και ορχήστρα. Γραμμένο το 1954, το έργο είναι αφιερωμένο στον Andrés Segovia, όπως μαρτυρά ο όρος "Ευγενής" στον τίτλο. Τα τέσσερα μέρη του βασίζονται σε έξι χορούς για σόλο κιθάρα του Ισπανού Αναγεννησιακού συνθέτη Gaspar Sanz. Το εισαγωγικό, μελωδικό "Villano" ακολουθείται από το αντιθετικό, έντονα αντιστικτικό "Ricerca", ενώ στο δεύτερο μέρος, "Españoleta", κυριαρχεί η λυρική όψη, σε αντιδιαστολή με το ενεργητικό τρίτο μέρος, με τον υπότιτλο "Danza de las hachas". Το τελευταίο μέρος ονομάζεται "Canario", προερχόμενο από τη μέθοδο *Instrucción de música sobre la guitarra española* (1674) του Sanz.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ - ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΥΝΟΛΩΝ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΚΙΘΑΡΑΣ I-III

Συμμετέχουν οι φοιτητές/-τριες του μαθήματος:

Νάγια Δεληβελιώτη, Αλεξάνδρα Μπέζα, Βάσω Χατζηγιάννη,
Κωνσταντίνος Θεοχάρους, Γιώργος Πυροβολάκης, Αθανάσιος
Παπαδημητρίου, Πέτρος Κάγκας, Βαγγέλης Φιλίππου, Ευριπίδης Κ.
Στεφάνου, Δημήτρης Σταυράκης, Χρήστος Συγκούνης, Αντώνης
Τσαγγαλίας

Επιμέλεια:

Γιώργος Σακαλλιέρος

ΤΕΤΑΡΤΗ 18 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2023 – ΩΡΑ 12.30

ΦΟΥΑΓΙΕ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ Α.Π.Θ.

Isaac Albeniz (1860-1909)

Tango

Νάγια Δεληβελιώτη (φλάουτο) και Πέτρος Κάγκας (κιθάρα)

Τυπικό δείγμα της πιανιστικής γραφής του Albeniz, το *Tango* αποτελεί το αρ. 2 από τη σουίτα *España* op. 165, την οποία παρουσίασε πρώτη φορά ο ίδιος ο συνθέτης στο Λονδίνο το 1890. Αν και περισσότερο βασίζεται στο ρυθμικό ύφος της ισπανικής habanera, το *Tango* αποτελεί ενδεικτικό του εξωπικτικού ύφους του συνθέτη, με πλούσια αρμονία, μελωδική πλοκή και στροφική φραστική διάρθρωση.

Giles Farnaby (1563-1640)

Αναγεννησιακοί Χοροί και τραγούδια από το *Fitzwilliam Virginal Book*

Farnaby's Conceit

Tower Hill

Giles Farnaby's Dreame

The Old Spagnoletta

His Rest

Αλεξάνδρα Μπέζα (φλάουτο) και Κωνσταντίνος Θεοχάρους (κιθάρα)

Τα παραπάνω κομμάτια του Άγγλου συνθέτη Giles Farnaby (1560-1640), περιλαμβάνονται στο βιβλίο *The Fitzwilliam Virginal Book*, μια διάσημη ανθολογία από το 16ο και 17ο αι. Μικρών κομματιών για πληκτροφόρο από πολλούς σημαντικούς Άγγλους συνθέτες της περιόδου. Η εδώ εκδοχή αποτελεί διασκευή για κιθάρα και φλάουτο από τον Άγγλο συνθέτη και κιθαρίστα John W. Duarte (1919-2004).

Anton Diabelli (1781-1858), Sonatine op. 68,

για κιθάρα και πιάνο

Βαγγέλης Φιλίππου (κιθάρα) και Χρήστος Συγκούνης (πιάνο)

Ο Antonio Diabelli υπήρξε πιανίστας και συνθέτης και έζησε στην Αυστρία, συγκεκριμένα στη Βιέννη, όπου έχτισε και τη μουσική του καριέρα. Αν και ξεκίνησε να συνθέτει και να εκδίδει τον 19ο αιώνα τα έργα του, αυτά έχουν έντονο το κλασικό ιδίωμα. Η Σονατίνα σε Λα μείζονα op. 68 αποτελεί χαρακτηριστικό έργο κλασικής περιόδου, γραμμένο για πιάνο και κιθάρα με το πιάνο να κυριαρχεί με αρμονικό - μελωδικό επίπεδο και την κιθάρα να έχει συνοδευτικό ρόλο. Η συνεχής αντίθεση στα ηχοχρώματα ωστόσο είναι αυτή που δίνει στο έργο ένα χιουμοριστικό και «σεκρετσόζικο» χαρακτήρα όπου αποτυπώνεται στις μελωδίες σε στυλ galant.

Leo Brouwer (γεν. 1939), *The Fool on the Hill*, διασκευή τραγουδιού των Beatles για δύο κιθάρες

Βασιλική Χατζηγιάννη και Ευριπίδης Κακαμούκας-Στεφάνου: κιθάρες

Το πολυαγαπημένο συγκρότημα των Beatles συναντά τα λεπτά κιθαριστικά ηχοχρώματα του Leo Brouwer (γεν. 1939) σε μία από τις τρεις διασκευές τραγουδιών τους από το άλμπουμ *Magical Mystery Tour* (1967). Ο κιθαρίστας και συνθέτης, μαθητής του Isaac Nicola με σπουδές στο Hartt College Of Music, στο πανεπιστήμιο του Hartford και στο Juilliard School, έδωσε το στίγμα του κατά την περίοδο της σοσιαλιστικής Κούβας και ανέμιξε πολλά είδη μουσικής αφήνοντας την δική του πρωτότυπη αποτύπωση της μουσικής του αντίληψης με τις έντονες διαφωνίες και τα πολύπλοκα χορευτικά ρυθμικά σχήματα. Η συγκεκριμένη διασκευή του Brouwer ήταν ένα συχνό φαινόμενο δανεισμού μεταξύ μουσικών ειδών.

Enrique Granados (1867-1916), "Danza española no. 2 (Oriental)", από το έργο *Doce danzas españolas*, op. 37, σε μεταγραφή για τρεις κιθάρες

Βασιλική Χατζηγιάννη, Βαγγέλης Φιλίππου &
Ευριπίδης Κακαμούκας-Στεφάνου: κιθάρες

Οι 12 Ισπανικοί χοροί, op. 37 (1892-1900) του Enrique Granados, χαρακτηρίζονται απ' την απλότητα της γραφής και την επιλογή, γενικά, της τριμερούς ABA μορφής, μακριά από πολυπλοκότητες έργων όπως οι *Goyescas*. Συνιστούν δε σημαντική συμβολή στην ισπανική εθνική μουσική για το πιάνο του 19ου αιώνα. Ο αρ. 2 ("Oriental"), ξεκινά με μία υπνωτιστική μελωδία με παράλληλες 3^{ες}, ενώ οι τρίλιες, τα χρωματικά τετράχορδα και ο αφηγηματικός χαρακτήρας (ειδικά στη Β ενότητα) αναμειγνύουν το εθνικό ύφος με επιρροές της Ανατολής. Πέραν του πιάνου, οι χοροί έχουν γνωρίσει δημοφιλείς μεταγραφές για μία, δύο, ακόμη και τρεις κιθάρες.

Josef Kaspar Mertz (1806-1856), *Barcarole*, op. 41, για κιθάρα και πιάνο

Αντώνης Τσαγγαλίας (κιθάρα) και Χρήστος Συγκούνης (πιάνο)

Ο J. (αλλού Josef και αλλού Johann) K. Mertz, όπως προτιμούσε ο ίδιος να υπογράφει τις συνθέσεις του, γεννήθηκε το 1806 στο Pressburg και το 1840-1856 ήταν ενεργός ως εκτελεστής και συνθέτης στη Βιέννη. Παρότι κιθαρίστας, ήταν φανερά επηρεασμένος από συνθέτες-πιανίστες του Ρομαντισμού όπως οι Chopin, Liszt, Schubert και Schumann. Η *Barcarolle* op. 41 για κιθάρα και πιάνο, που συνέγραψε μαζί με την πιανίστρια και σύζυγό του Josephine Mertz, αποτελεί παράδειγμα της επιρροής αυτής με την ανορθόδοξη τεχνική στο δεξί χέρι, για την οποία ήταν και φημισμένος. Η δραματική εισαγωγή του κομματιού, οι εκφραστικές μελωδικές γραμμές και η εκτενής Coda καθιστούν τη *Βαρκαρόλα* ένα από τα κατ' εξοχήν κομμάτια «χαρακτήρα» του συνθέτη.

Αθανάσιος Παπαδημητρίου (γεν. 2000), *Δύο Κομμάτια* για κιθάρα και πιάνο

I. Πρελούδιο (...quasi una fantasia...)

II. Τύψη (...quasi une barcarolle...)"

(2022 - α' παγκόσμια εκτέλεση)

Γιώργος Πυροβολάκης (κιθάρα) και Αθανάσιος Παπαδημητρίου (πιάνο)